

Beleidsregels terug- en invordering, boete en verhaal gemeente Kerkrade 2018

HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Wet, IOAW, IOAZ en de Algemene wet bestuursrecht.
2. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
 - a. De wet: de Participatiewet
 - b. bruteren: het verhogen van de vordering met de loonbelasting en premies volksverzekeringen waarvoor de gemeente die de uitkering verstrekt krachtens de Wet op de loonbelasting 1964 inhoudingsplichtig is, voor zover deze belasting en premies niet verrekend kunnen worden met de door het college af te dragen loonbelasting en premies volksverzekeringen;
 - c. college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Kerkrade;
 - d. fraudevordering: vordering in verband met ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleende uitkering als gevolg van het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht;
 - e. inlichtingenplicht: verplichting genoemd in artikel 17, eerste lid van de Wet, artikel 13, eerste lid van de IOAW, artikel 13, eerste lid van de IOAZ en artikel 30c, tweede en derde lid van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen;
 - f. IOAW: de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
 - g. IOAZ: de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
 - h. uitkering: de door het college verleende bijstand in het kader van de Wet en de uitkering in het kader van de IOAW en IOAZ;
 - i. invordering: alle handelingen, inclusief dwanginvordering, die het college verricht om de vordering te innen;
 - j. dwanginvordering: tenuitvoerlegging van een executoriale titel
 - k. Het Boetebesluit: Het Boetebesluit sociale zekerheidswetten

Artikel 2 Algemene bepaling met betrekking tot de bevoegdheid tot herziening, intrekking, terugvordering, verrekening en brutering

1. Het college acht zich verplicht tot de aanpak van fraude. In dit kader:
 - a. herziet het college in beginsel het recht op uitkering dan wel trekt het recht op uitkering in op grond van artikel 54 lid 3 van de Wet
 - b. maakt het college met inachtneming van deze beleidsregel in beginsel gebruik van de bevoegdheid tot terugvordering zoals deze haar op grond van artikel 58, tweede lid en artikel 59 van de Wet alsmede artikel 25, tweede lid en derde lid en artikel 26 van de IOAW en IOAZ toekomt
 - c. maakt het college ten volle gebruik van de wettelijke verrekeningsbevoegdheid.
 - d. Indien de vordering evenwel betrekking heeft op het lopende boekjaar én belanghebbende de vordering voldoet voor het einde van het boekjaar, kan belanghebbende volstaan met een nettobetaling van de vordering. Bij uitblijven van volledige voldoening van de vordering vóór het einde van het boekjaar, wordt het restant van de vordering alsnog gebruteerd.
 - e. Indien sprake is van een dringende reden vindt geen brutering van de vordering plaats.
 - f. indien daarvoor dringende redenen aanwezig zijn, kan het college besluiten geheel of gedeeltelijk van herziening, intrekking of terugvordering af te zien.
 - g. Indien bij beëindiging van de uitkering een vordering open staat van minder dan 25 euro, kan het college besluiten af te zien van terugvordering.

HOOFDSTUK 2 GEHEEL OF GEDEELTELIJK AFZIEN VAN VERDERE TERUGVORDERING

Artikel 3 Geheel of gedeeltelijk afzien van terugvordering bij schulden

1. Het college kan op verzoek van de belanghebbende die een schuldregeling (niet zijnde WSNP) wil opstarten, besluiten mee te werken aan een schuldregeling indien er geen sprake is van een vordering als genoemd in artikel 58 eerste lid Wet, artikel 25 eerste lid IOAW en artikel 25 eerste lid IOAZ.
2. Het college kan akkoord gaan met de schuldregeling indien:
 - a. redelijkerwijs te voorzien is dat de belanghebbende niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden; en

- b. redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen; en
 - c. de vordering van de gemeente Kerkrade wegens teruggevorderde bijstand ten minste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang;
3. De kwijtscheldingsregeling van de vordering treedt niet in werking voordat een besluit of overeenkomst tot schuldregeling tot stand is gekomen als bedoeld in het eerste lid van dit artikel en succesvol is doorlopen.

HOOFDSTUK 3 INVORDERING

Paragraaf 3.1 De betalingsverplichting

Artikel 4 Verrekening

Onverminderd het bepaalde in artikel 60, vierde lid van de Wet en artikel 28, tweede lid van de IOAW en IOAZ gaat het college zo spoedig mogelijk na het besluit tot terugvordering over tot verrekening van de vordering met een eventueel recht op bijstand of een uitkering in het kader van de IOAW of IOAZ.

Artikel 5 De betalingsverplichting / betalingsregeling

1. Indien verrekening van de vordering met de uitkering niet mogelijk is, kan belanghebbende een verzoek indienen tot gespreide betaling, tot verlaging van de maandelijks vastgestelde betalingsverplichting of tot tijdelijk uitstel van de opgelegde betalingsverplichting, indien hij niet in staat is deze schuld ineens of volgens de vastgestelde termijnen te voldoen.
2. Een ingediend bezwaar of beroep tegen het intrekings- of herzieningsbesluit, dan wel het terugvorderings- of boetebesluit en/of de vastgestelde betalingsregeling heeft geen schorsende werking.

Artikel 6 Bepaling van de hoogte van de betalingsverplichting

1. Bij het bepalen van de aflossingsverplichting wordt er naar gestreefd dat de vordering zo snel mogelijk wordt afgelost.
2. Aflossing van teruggevorderde bedragen vindt plaats met inachtneming van de beslagvrije voet als genoemd in artikel 475d van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Artikel 7 Rente en kosten

1. Indien moet worden overgegaan tot beslaglegging als bedoeld in artikel 60, vijfde lid van de Wet, vijfde lid van artikel 28 van de IOAW en het vijfde lid van artikel 28 van de IOAZ wordt de vordering slechts verhoogd met de wettelijke rente en de op de invordering betrekking hebbende kosten, indien de invordering is overgedragen aan een externe invorderingspartij.
2. Het dwangbevel wordt aan belanghebbende betekend per (aangetekende) brief of door een deurwaarder.
3. Het dwangbevel wordt ten uitvoer gelegd door vereenvoudigd derdenbeslag overeenkomstig de artikelen 475 t/m 479a van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.
4. Indien moet worden overgegaan tot verrekening of vereenvoudigd derdenbeslag, wordt de vordering verhoogd met 3% incassokosten.
5. Indien verrekening of vereenvoudigd derdenbeslag niet mogelijk is, wordt beoordeeld of inschakeling van een derde voor de invordering wenselijk is.
6. In het geval dat het college de invordering overdraagt aan een derde worden de met de invordering verband houdende incasso- en executiekosten door deze derde doorberekend aan de belanghebbende.

Artikel 8. Kwijtschelden of buiten invordering stellen van de vordering in overige gevallen

1. Het college besluit van (verdere) terugvordering of van (verdere) invordering af te zien en over te gaan tot kwijtschelding indien:
 - a. gedurende tien jaar volledig vrijwillig aan de betalingsverplichtingen is voldaan;
 - b. gedurende tien jaar niet volledig aan de betalingsverplichtingen is voldaan, maar het achterstallige bedrag over die periode, vermeerderd met de daarover verschuldigde incassokosten, alsnog is betaald;
 - c. gedurende tien jaar geen betalingen zijn verricht en niet aannemelijk is dat deze op enig moment verricht zullen gaan worden; of
 - d. belanghebbende een bedrag, overeenkomend met ten minste 50% van de restsom, in één keer aflost.
2. Besluiten tot afzien van verdere terugvorderingen worden individueel beoordeeld. Bij deze beoordeling worden in ieder geval de volgende punten meegewogen.
 - a. ontstaansgrond van de vordering;
 - b. regelmaat van aflossing;
 - c. de aflossingstermijn in relatie tot de financiële draagkracht;
 - d. het reeds afgeloste bedrag in relatie tot de hoofdsom;
 - e. niet financiële omstandigheden van belanghebbende;
 - f. relatie tot handhaving.

3. Ten aanzien van terugvorderingsbesluiten van vóór 01.03.2013 geldt het oude regime.

Artikel 9 (Her)onderzoeken

Het college voert, voor zover nodig, ieder jaar een onderzoek uit ter bewaking van de terug- en invordering van vorderingen.

HOOFDSTUK 4 DE BOETE IN VERBAND MET SCHENDING INLICHTINGENPLICHT

Artikel 10 Waarschuwing

1. Het college ziet af van een bestuurlijk boete en volstaat met het geven van een schriftelijke waarschuwing, als bedoeld in artikel 2aa van het Boetebesluit, indien:
 - a. de overtreding van de inlichtingenverplichting niet heeft geleid tot een benadelingsbedrag, of
 - b. de betrokkene wel inlichtingen heeft verstrekt, die echter onjuist of onvolledig waren, of anderszins een wijziging van omstandigheden niet onverwijld heeft gemeld, maar uit eigen beweging alsnog binnen een redelijke termijn de juiste inlichtingen verstrekt voordat de overtreding is geconstateerd, tenzij de betrokkene deze inlichtingen heeft verstrekt in het kader van toezicht op de naleving van een inlichtingenverplichting.
2. Een redelijke termijn als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, is niet langer dan 60 dagen nadat de inlichtingen hadden behoren te worden verstrekt.
3. Aanvullend op lid 1 wordt aan belanghebbende een bijzondere verplichting opgelegd op grond van artikel 55 van de Wet. Belanghebbende wordt verplicht om zijn of haar rechten en plichten opnieuw uitgelegd te krijgen.

Artikel 11 Geen waarschuwing

1. Een waarschuwing, als bedoeld in artikel 10 van deze beleidsregels, is niet mogelijk indien aan de betrokkene in de voorafgaande twee jaar al eerder een waarschuwing is gegeven.
2. Indien in de voorafgaande twee jaar reeds eerder een waarschuwing is opgelegd wordt bij een volgende schending van dezelfde inlichtingenplicht zonder benadelingsbedrag een boete opgelegd van € 25,00.
3. De boete wordt telkens met € 25,00 verhoogd bij elke daaropvolgende schending van de inlichtingenplicht zonder benadelingsbedrag.

Artikel 12 Fictieve draagkracht

1. De fictieve draagkracht van de betrokkene vaststellen op 10% van de toepasselijke bijstandsnorm per maand.
2. Het eerste lid is tevens van toepassing op de kostendelersnorm.
3. Het vermogen buiten beschouwing laten bij de vaststelling van de fictieve draagkracht.

Artikel 13 Evenredigheidstoets

1. De boete moet van de fictieve draagkracht voldaan kunnen worden in:
 - a. 24 maanden bij opzet
 - b. 18 maanden bij grove schuld
 - c. 12 maanden bij normale verwijtbaarheid
 - d. 6 maanden bij verminderde verwijtbaarheid

Artikel 14 Kwijtschelding boete

1. Het college maakt gebruik van de in artikel 18a lid 13 Participatiewet, artikel 20a lid 12 IOAW en IOAZ, neergelegde bevoegdheid om op verzoek van de belanghebbende de bestuurlijke boete waarbij geen sprake is van opzet of grove schuld, geheel of gedeeltelijk kwijt te schelden bij medewerking aan een schuldregeling.
2. De in het vorige lid genoemde boete wordt kwijtgescholden op het moment dat de belanghebbende een schuldregeling succesvol heeft doorlopen en in die periode van de schuldregeling niet opnieuw een boete is opgelegd.

Artikel 15 Dringende redenen

1. Het college ziet af van het opleggen van een bestuurlijke boete indien daarvoor dringende redenen aanwezig zijn.
2. Dringende redenen kunnen slechts zijn gelegen in onaanvaardbare sociale en/of financiële consequenties van een terugvordering voor de belanghebbende. Het moet dan gaan om incidentele gevallen, waarin iets bijzonders en uitzonderlijks aan de hand is en waarin een individuele afweging van alle relevante omstandigheden plaatsvindt.
3. Lichamelijke en psychische klachten die al enige tijd bestaan en dus niet in het bijzonder het gevolg zijn van het boetebesluit vormen op zichzelf geen dringende redenen.

4. Dat de belanghebbende in een schuldsaneringstraject wordt opgenomen, vormt op zichzelf geen dringende reden.

HOOFDSTUK 5 VERHAAL

Artikel 16 Bevoegdheid tot het verhalen van bijstand

Het college maakt in alle gevallen gebruik van de bevoegdheid om de kosten van de bijstand te verhalen overeenkomstig het bepaalde in artikel 61 tot en met 62 i van de wet, alsmede artikel 159a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 17 Verhalen van bijstand

1. Verhaal van uitkering op de onderhoudsplichtige ex-partner van een belanghebbende, aan wie het college een uitkering verstrekt ingevolge de Wet geschiedt naar draagkracht en tot maximaal het bedrag van de bruto verstrekte uitkering.
2. Verhaal van uitkering, die ten behoeve van een ten laste komend kind wordt verstrekt, geschiedt naar draagkracht van de onderhoudsplichtige en tot maximaal de behoefte van het kind conform de Trema-/Nibudnormen, voor zover deze niet hoger is dan de bruto verstrekte bijstand.
3. Indien er sprake is van een onderhoudsplicht ten opzichte van ex echtgeno(o)t(e) en één of meer kinderen, wordt de maandelijkse verhaalsbijdrage bij ambtshalve vaststelling bepaald op de maandelijks totaal verstrekte bruto-bijstand.
4. Indien er slechts sprake is van een onderhoudsplicht ten opzichte van één of meer kinderen, wordt de maandelijkse verhaalsbijdrage bij ambtshalve vaststelling bepaald op de maximale behoefte van de kinderen.
De behoefte van het/de kind(eren) wordt bepaald aan de hand van de "tabel eigen aandeelkosten van kinderen" behorende bij voornoemde Trema-/Nibud-normen.
5. De maandelijkse verhaalsbijdrage wordt ambtshalve vastgesteld, indien de gevraagde gegevens niet worden overgelegd.

Artikel 18 Verhaal op grond van artikel 62 b Wet

Daar waar een alimentatie-uitspraak niet als voorliggende voorziening te gelde kan worden gemaakt, wordt de bijstand verhaald op grond van artikel 62 b van de Wet.

Artikel 19 Afzien van verhaal om dringende redenen

Het college ziet geheel of gedeeltelijk af van het nemen van een verhaalsbesluit indien, gelet op de omstandigheden van degene op wie verhaal wordt gezocht of degene die de bijstand ontvangt of heeft ontvangen, dringende redenen aanwezig zijn.

Artikel 20 Vaststelling van het te verhalen bedrag in verband met onderhoudsplicht

1. Vaststelling van de draagkracht geschiedt volgens de zogenaamde Tremanormen.
2. Is er sprake van een recente rechterlijke uitspraak inzake alimentatie (niet ouder dan 18 maanden), en gebaseerd op een zelfstandig oordeel van de rechtbank, dan wordt deze uitspraak gevolgd door het college.
3. De verhaalsbijdrage als gevolg van artikel 62 Wet wordt opgelegd met ingang van de datum van eerste aanschrijving van degene op wie wordt verhaald.

Artikel 21 Indienen verzoekschrift ten behoeve van verhaal in rechte

1. Indien degene op wie wordt verhaald een door het college vastgestelde verhaalsbijdrage niet correct voldoet, wordt verhaal in rechte toegepast door middel van het indienen van een verzoekschrift bij de Rechtbank met toepassing van de voorschriften van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De indiening van een verzoekschrift dient zo spoedig mogelijk plaats te vinden.
2. Van verhaal in rechte wordt enkel afgezien als het verzoek om vaststelling in rechte met grote waarschijnlijkheid wordt afgewezen. Een dergelijke beslissing wordt uitvoerig gemotiveerd.

Artikel 22 (Her-)onderzoeken

1. Het college stelt iedere 18 maanden een onderzoek in naar de draagkracht voor het voldoen van een verhaalsbijdrage ingevolge artikel 62 Wet.
2. Indien gewijzigde omstandigheden daartoe aanleiding geven, dient als gevolg van dit onderzoek de verhaalsbijdrage opnieuw te worden vastgesteld.

HOOFDSTUK 6 ALGEMEEN

Artikel 23 Jaarlijkse verantwoording aan de Raad

Om het Wet-debiteurenbeleid transparant te maken wordt jaarlijks een overzicht van fraudevorderingen verstrekt.

Artikel 24 Hardheidsclausule

Het college kan, indien de toepassing van bepalingen in deze beleidsregels in de individuele situatie tot onbillijkheden van overwegende aard leidt, voor zover het de bevoegdheid betreft die voortvloeit uit deze beleidsregels, afwijken van deze beleidsregels.

Artikel 25 Citeertitel en inwerkingtreding

1. Deze beleidsregel kan worden aangehaald als "Beleidsregel terugvordering, invordering, boete en verhaal Kerkrade 2018".
2. Deze beleidsregel treedt in werking met ingang van 1 januari 2018 onder gelijktijdige intrekking van de Beleidsregel terugvordering, invordering, boete en verhaal gemeente Kerkrade 2015

Artikelsgewijze toelichting
Hoofdstuk 1

Artikel 2

Het college vindt het van groot belang dat de bijstand alleen terecht komt bij die burgers die hier - op wettelijke gronden - aanspraak op kunnen maken en acht zich verplicht tot de aanpak van fraude.

Met betrekking tot de gevallen waar sprake is van schending van de inlichtingenplicht laat de wet ten aanzien van de terugvordering geen beleidskeuze. Art. 58 lid 1 Wet, artikel 25 lid 1 IOAW en artikel 25 lid 1 IOAZ bepaalt dat in die gevallen de bijstand wordt teruggevorderd.

Hoewel de wet met betrekking tot de intrekking en herziening van de bijstand beleidsvrijheid laat, volgt uit de plicht tot terugvordering in art. 58 lid 1 Wet – naar de aard van bijstand – dat het college in die gevallen de bijstand met terugwerkende kracht naar de juiste situatie herzielt dan wel met terugwerkende kracht het recht op uitkering intrekt alvorens tot terugvordering over te gaan.

Gelet op het hierboven geformuleerde uitgangspunt dat het college het van groot belang acht dat de bijstand alleen daar terecht komt bij de burgers die daar op wettelijke gronden aanspraak op kunnen maken, maakt het college ook gebruik van de bevoegdheid tot herziening dan wel intrekking van het recht op bijstand indien er geen sprake is van schending van de inlichtingenplicht, maar desondanks van een uitkering die tot een te hoog bedrag of ten onrechte is verleend. De teveel of ten onrechte ontvangen bijstand wordt dan ook teruggevorderd op grond van art. 58 lid 2 sub a Wet, alsmede artikel 25 lid 2 en 3 artikel 26 lid 3 van de IOAW en IOAZ tenzij anders in deze beleidsregel is vermeld. Op grond van hetzelfde hierboven genoemde uitgangspunt maakt het college ook gebruik van de andere in artikel 58, tweede lid en artikel 59 van de Wet alsmede artikel 25, tweede lid en derde lid en artikel 26 van de IOAW en IOAZ genoemde bevoegdheden, tenzij anders in deze beleidsregel is vermeld.

Hoofdstuk 2

Artikel 3

De in het eerste lid van dit artikel opgenomen beperking met betrekking tot vorderingen op grond van art. 58 lid 1 Wet, artikel 25 lid 1 IOAW en artikel 25 lid 1 IOAZ volgt uit art. 60c Wet. De wet biedt het college op dit punt geen beleidsvrijheid.

Met betrekking tot het tweede lid sub a:

Indien belanghebbende in beginsel in staat moet worden geacht zijn schulden binnen een redelijke periode te kunnen voldoen, is er geen reden om af te zien van terugvordering. Pas als voorzienbaar is dat belanghebbende niet zal kunnen doorgaan met het betalen van zijn schulden kan er aanleiding zijn om geheel of gedeeltelijk van terugvordering af te zien.

Met betrekking tot het tweede lid sub b:

Daar volgens de 'Gedragscode Schuldregeling Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet' schuldhulpverlenende instellingen slechts meewerken indien de gehele schuldenlast kan worden gesaneerd, stemt de gemeente slechts toe indien alle schuldeisers meewerken.

Met betrekking tot het tweede lid sub c:

De gemeente die bijstand terugvordert wordt als preferente schuldeiser aangemerkt. Om akkoord te kunnen gaan met een voorstel, dient aan de gemeente derhalve een dubbel percentage aangeboden te worden ten opzichte van concurrente schuldeisers.

Hoofdstuk 3

Artikel 4

Het college acht het van belang dat de teruggevorderde bijstand zo snel mogelijk wordt afgelost. Gelet op dat uitgangspunt zal het college - voor zover mogelijk – alle bijstandsvorderingen verrekenen, ook indien het vorderingen betreft die niet op grond van art. 58 lid 1 Wet, artikel 25 lid 1 IOAW en artikel 25 lid 1 IOAZ zijn teruggevorderd.

Artikel 5

Bezwaar of een beroep tegen het terugvorderingsbesluit of aan daaraan gerelateerd besluit (bijvoorbeeld het intrekking- of herzieningsbesluit, het invorderingsbesluit of een boetebesluit), heeft geen schorsende werking met betrekking tot de invordering. Dit betekent dat belanghebbende ongeacht het ingediende bezwaar of beroep dient te blijven voldoen aan zijn/haar betalingsverplichting. Indien het bezwaar of beroep gedeeltelijk of geheel gegrond wordt verklaard, zal het teveel geïnde bedrag aan belanghebbende worden terugbetaald. Het college acht zich op grond van de wet verplicht om zo voortvarend mogelijk de ten onrechte verstrekte bijstand te innen. In dat kader past het dan ook niet, om bij bezwaar of beroep de invordering op te schorten. De niet schorsende werking van bezwaar of beroep voorkomt bovendien dat een belanghebbende willens en wetens het invorderingstraject kan frustreren.

Hoofdstuk 4

Artikel 10

Op grond van artikel 18a lid 3 Participatiewet legt het college een bestuurlijke boete op indien het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht niet heeft geleid tot een benadelingsbedrag. Het college kan echter op grond van artikel 18a lid 4 Participatiewet afzien van het opleggen van een bestuurlijke boete en volstaan met het geven van een schriftelijke waarschuwing, tenzij het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht plaatsvindt binnen een periode van 2 jaar te rekenen vanaf de datum waarop eerder aan belanghebbende een zodanige waarschuwing is gegeven.

In artikel 10 van deze beleidsregels is er voor gekozen om alleen een waarschuwing te geven als er geen benadelingsbedrag is. De reden hiervoor is dat wanneer een grens van 150 euro als bandelingsbedrag wordt gehanteerd, dit tot oneerlijke situaties kan leiden. Ter illustratie:

In situatie X is er sprake van een benadelingsbedrag van 550 euro, in verband met verminderde verwijtbaarheid wordt de boete vastgesteld op 137,50 euro. In situatie Y is sprake van een benadelingsbedrag van 149 euro. In situatie X wordt wel een boete opgelegd en in situatie Y alleen een waarschuwing. Daarom wordt gekozen om alleen een waarschuwing te geven bij geen benadelingsbedrag. In alle overige situaties wordt maatwerk geleverd en kan altijd de hardheidsclausule worden toegepast om geen boete op te leggen bij een minimaal benadelingsbedrag.

Aanvullend op de waarschuwing, legt het college de verplichting op aan belanghebbende om een gesprek met de consultant te hebben over zijn of haar rechten en plichten of deel te nemen aan een workshop vanuit de gemeente.

Artikel 11

Wanneer er een waarschuwing is gegeven zoals bedoeld in artikel 10 en belanghebbende schendt opnieuw dezelfde inlichtingenplicht binnen 2 jaar na afgifte van de waarschuwing zonder benadelingsbedrag, dan wordt er een boete opgelegd van 25 euro. Bij een andere schending van de inlichtingenplicht kan wel opnieuw een waarschuwing worden gegeven.

25 euro boete bij het opnieuw schenden van dezelfde inlichtingenplicht wordt gezien als een redelijk bedrag gezien het feit dat er geen sprake is van een benadelingsbedrag.

Vervolgens wordt bij iedere nieuwe (zelfde) schending van de inlichtingenplicht de boete verhoogd met 25 euro. Dit betekent dus:

Eerste schending: waarschuwing

Tweede schending binnen 2 jaar: 25 euro

Derde schending: 50 euro

Vierde schending: 75 euro

Wanneer dezelfde tweede schending pas na 2 jaar plaatsvindt wordt opnieuw eerst een waarschuwing gegeven.

Artikel 12

Op grond van CRvB 16-05-2017, nr. 15/6755 WWB kan geconcludeerd worden dat ook voor belanghebbenden met een inkomen onder de beslagvrije voet de hoogte van het inkomen voor het bepalen van de voor beslag vatbare ruimte steeds 10% van de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt. Voor personen waarop de kostendelersnorm van toepassing is dient men dan 10% van de van toepassing zijnde kostendelersnorm als uitgangspunt voor het bepalen van de voor beslag vatbare ruimte te nemen (artikel 5 onderdeel c Participatiewet in combinatie met artikel 22a Participatiewet).

Artikel 13

Bij het bepalen van de hoogte van de bestuurlijke boete dient het college - als een belanghebbende beschikt over inkomen op bijstandsniveau - rekening te houden met het feit dat een belanghebbende de boete binnen een redelijke termijn van maximaal 2 jaar moet kunnen afbetalen. Hiermee wordt voorkomen dat een belanghebbende zeer lang op het absolute minimum blijft leven. Als een belanghebbende beschikt over een inkomen uit arbeid dat de bijstandsnorm ruim overschrijdt, geven zijn financiële omstandigheden geen aanleiding om de boete verder te matigen wegens verminderde draagkracht (zie CRvB 18-07-2017, nr. 15/6752 WWB).

In verband hiermee moet de hoogte van de boete zodanig worden begrensd dat een belanghebbende bij een fictieve draagkracht gelijk aan de voor beslag vatbare ruimte berekend op basis van de beslagvrije voet, de boete in het geval van:

- opzet: binnen 24 maanden moet kunnen voldoen;
- grove schuld: binnen 18 maanden moet kunnen voldoen;
- normale verwijtbaarheid (geen opzet en geen grove schuld): binnen 12 maanden moet kunnen voldoen;
- verminderde verwijtbaarheid: binnen 6 maanden moet kunnen voldoen.

Artikel 14

In het eerste lid is beschreven dat het college, op verzoek van een belanghebbende, de mogelijkheid heeft om een bestuurlijke boete geheel of gedeeltelijk kwijt te schelden. Om de mogelijkheid ook daadwerkelijk te kunnen toepassen dient het college belanghebbende te verplichten schuldhulpverlening/een schuldregeling te realiseren en hieraan mee te werken.

In het tweede lid is beschreven dat het college, als belanghebbende een schuldregeling succesvol heeft doorlopen en er geen nieuwe boete is opgelegd, daadwerkelijk de boete geheel of gedeeltelijk kan kwijtschelden.

Belanghebbende heeft zich gemeld voor schuldhulpverlening en hierbij is gebleken dat aan belanghebbende een bestuurlijke boete werd opgelegd. De consulent SHV zal, indien er een boete is opgelegd, navraag doen of er sprake is geweest van opzet of grove schuld. Is dit niet het geval dan is het mogelijk om binnen de schuldhulpverlening toch in te zetten op een schuldregeling, omdat dan van te voren vaststaat dat er mogelijkheden zijn dat de gemeente misschien zal meewerken aan gedeeltelijke of gehele kwijtschelding van het boetebedrag.

Na aanvraag schuldregeling bij KBL, zal KBL alle schuldeisers (waaronder de gemeente) benaderen om te proberen via de minnelijke weg een schuldregeling te stand te brengen. Hierbij zal KBL, namens belanghebbende, de gemeente verzoeken om gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de boete (artikel 13 lid 1). Dit maakt onderdeel uit van fase 2 om een schuldregeling tot stand te laten komen in het minnelijk traject.

Is de gemeente akkoord gegaan (o.g.v. artikel 18a lid 13 Participatiewet, artikel 20a lid 12 IOAW en IOAZ) met gehele of gedeeltelijke kwijtschelding en de overige schuldeisers zijn akkoord, dan zal KBL een overeenkomst tussen schuldeisers en belanghebbende tot stand brengen.

De schuldregeling loopt vervolgens over een periode van 36 maanden, waarin belanghebbende geen nieuwe schulden mag maken. Wordt de schuldregeling na 36 maanden positief beëindigd en belanghebbende heeft in deze periode geen nieuwe boete opgelegd gekregen, dan pas zal het college (o.g.v. artikel 13 lid 2) de boete geheel of gedeeltelijk kwijt te schelden.

Hoofdstuk 5

Inkomensbeleid:

Inkomen uit alimentatie is een voorliggende voorziening voor de uitkering en op grond van artikel 15 lid 1 van de Wet bestaat er geen recht op een uitkering voor zover er een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening. Voorwaarde om met toepassing van artikel 15 lid 1 van de Wet een verzoek om bijstand (gedeeltelijk) af te kunnen wijzen is volgens de CRvB dat de belanghebbende ook daadwerkelijk een beroep op de betreffende voorziening kan doen (zie CRvB 25-05-1999, nr. 97/10163 ABW en CRvB 25-04-2000, nr. 98/5173 NABW).

De mogelijkheid om de onderhoudsgerechtigde te verplichten om de voorliggende voorziening in de vorm van alimentatie voor zichzelf of voor eventuele kinderen in te vorderen dient dan ook zo veel mogelijk te worden aangegrepen. Toekenning van alimentatie door de Rechtbank heeft ook voor de onderhoudsgerechtigde zelf voordelen: na beëindiging van de uitkering kan hij of zij immers blijven beschikken over de alimentatie ter (gedeeltelijke) voorziening in zijn of haar levensonderhoud.

Artikel 16

De artikelen 61 tot en met 62i Wet zijn zogeheten “kan” bepalingen.

Verhaal is derhalve een bevoegdheid van het College en anders dan onder de Abw geen verplichting. Keerzijde van deze medaille is echter, dat het Ministerie van SZW wél verwacht, dat de uitkeringsinstantie zich inzet om zoveel mogelijk ontvangsten uit verhaal te genereren, zeker als er op de afdelingen Werk en Inkomen sprake is van tekorten. De indruk, dat er in verhouding te weinig ontvangsten voor verhaal zijn kan zelfs leiden tot kortingen op het budget.

Om geen misverstand te laten bestaan over wanneer bijstand moet worden verhaald, is de hoofdregel dwingend geformuleerd: Het college maakt in alle gevallen gebruik van de bevoegdheid om uitkering te verhalen. Dit laat onverlet dat het college ambtshalve gehouden is bij toepassing van de uitvoeringsregels, rekening te houden met haar inherente afwijkingsbevoegdheid op grond van artikel 4:84 Awb en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Artikel 19

Het college bepaalt of geheel of gedeeltelijk van verhaal kan worden afgezien indien daarvoor, gelet op de omstandigheden van degene op wie verhaald wordt of degene die de bijstand ontvangt of heeft ontvangen, dringende redenen aanwezig zijn.

In het algemeen kan slechts sprake zijn van dringende redenen indien bepaalde feiten ertoe nopen om af te zien van verhaal ter bescherming van lijf en geest van de belanghebbende. Uit de aard der zaak kan een dringende reden nimmer financieel van aard zijn: indien de onderhoudsplichtige niet in staat is om bij te dragen in de bijstandskosten is verhaal (tijdelijk) wegens het ontbreken van draagkracht niet mogelijk. Een beslissing om af te zien van verhaal wordt uitvoerig gemotiveerd.

Artikel 20

Lid 2

Een recente rechterlijke uitspraak wordt gevolgd indien er met de Tremanormen is gerekend. Er is een berekening gemaakt en dan dient de onderhoudsplichtige enige vorm van rechtszekerheid te hebben. Als in de afgelopen 6 maanden alimentatie is opgelegd moet de onderhoudsplichtige er op kunnen vertrouwen dat deze voorlopig niet wijzigt. Indien er sprake is van alimentatie op basis van onderlinge afspraak in bijvoorbeeld een echtscheidingsconvenant zonder Trema berekening wordt deze niet gevolgd.

Artikel 21

In dit artikel is de hoofdregel bepaald dat verhaal in rechte wordt toegepast indien degene op wie wordt verhaald de door de gemeente vastgestelde verhaalsbijdrage niet voldoet. De afweging of het verzoek om vaststelling in rechte enige kans van slagen heeft wordt door de medewerker Terugvordering en Verhaal gemotiveerd gemaakt.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Kerkrade op 9 januari 2018.

Het college, De secretaris,

J.J.M. Som. H.J.M. Coumans MPM.

Algemene toelichting

Op grond van artikel 58 van de Wet kan het college dat de bijstand heeft verleend de kosten van bijstand terugvorderen. Een gelijksoortige bepaling is sinds invoering van de Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten (Wet BUIG) opgenomen in de IOAW en IOAZ. Terugvordering is in dat kader een aan het college toekomende bevoegdheid en het college kan deze bevoegdheid dan ook nader inkaderen door middel van beleidsregels.

Met inwerkingtreding van de Wet aanscherping handhaving- en sanctiebeleid SZW-wetten (Wet aanscherping) wordt de bevoegdheid tot terugvordering gedeeltelijk omgezet in een wettelijke verplichting. Meer specifiek gaat het om vorderingen die het gevolg zijn van ten onrechte ontvangen uitkering in verband met schending van de inlichtingenplicht. De verplichting tot terugvordering komt daarbij mede tot uiting in:

- a. een verplichting tot verrekening van deze vordering met een eventueel recht op algemene bijstand, een uitkering in het kader van de IOAW of IOAZ dan wel een Bbz-uitkering; en
- b. een wettelijk verbod om medewerking te verlenen aan een schuldregeling indien de vordering is ontstaan door het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenverplichting.

De verplichting tot terugvordering geldt alleen voor vorderingen die zijn ontstaan na inwerkingtreding van de Wet aanscherping (1 januari 2013). Dat geldt ook voor de hierboven onder a en b genoemde verplichtingen. Is het besluit tot terugvordering voor 1 januari 2013 afgegeven dan blijft ook voor de vordering als gevolg van schending van de inlichtingenplicht, een en ander een bevoegdheid.

Naast de bevoegdheid tot terugvordering is in de wet ook een drietal andere (gerelateerde) bevoegdheden opgenomen:

a. de bevoegdheid tot intrekking of herziening van het recht op bijstand dan wel een uitkering in het kader van de IOAW of IOAZ (artikel 54, derde lid van de Wet en artikel 17, derde lid van de IOAW en IOAZ);

b. de bevoegdheid om gebruik te maken van de in titel 4.4 van de Algemene wet bestuursrecht genoemde mogelijkheden tot invordering van een schuld; en

c. de bevoegdheid tot brutering van de vordering in het kader van te veel genoten uitkering (artikel 58, vijfde lid (v/h vierde lid) van de Wet en artikel 25, vijfde lid (v/h vierde lid) van de IOAW en IOAZ).

Ook deze bevoegdheden worden – zij het soms indirect - aangetast door de Wet aanscherping. Met betrekking tot de bevoegdheid tot intrekking of herziening moge duidelijk zijn dat vrij rigoureuze beleidskeuzes in dit kader (waarbij in meer algemene zin van intrekking/herziening over bepaalde periodes wordt afgezien) op zeer gespannen voet staan met het uitgangspunt van de Wet aanscherping, dat fraude te allen tijde niet mag lonen. Er lijkt echter, tot op dit moment, juridisch gezien wel ruimte voor beleidskeuzes die gebaseerd zijn op effectiviteitoverwegingen (denk aan: beperking onderzoek naar fraude en daarmee indirect ook de periode van intrekking/herziening, voor zover dit de slagkracht van de handhaving niet ten goede komt).

De Wet aanscherping stelt enkel daar waar het een fraudevordering of de daarmee samenhangende boete betreft verrekening, indien mogelijk, verplicht verrekening (artikel 60, vierde lid van de Wet en artikel 28, tweede lid van de IOAW en IOAZ).

Met betrekking tot brutering is de Wet na inwerkingtreding van de Wet aanscherping niet gewijzigd. Daar artikel 58, eerste lid van de Wet het college echter verplicht tot terugvordering van de kosten van bijstand en tot deze kosten eveneens de eventueel afgedragen belasting en premies behoren, heeft het college op dit vlak niet de vrijheid om (gedeeltelijk) van brutering af te zien indien verrekening niet mogelijk blijkt.